

INFORMAČNÝ MATERIÁL

č. 12/2018

POČET ONKOLOGICKÝCH OCHORENÍ VO VYBRANÝCH OKRESOCH SR

Vypracovala: Ing. Martina Hogenová, Odbor Parlamentný inštitút K NR SR
Supervízor: RNDr. Katarína Kubišová, vedúca Oddelenia parlamentného výskumu
a vzdelávania
Schválil: JUDr. Milan Hodás, PhD., riaditeľ Odboru Parlamentný inštitút K NR SR

Marec 2018

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne, alebo odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Parlamentného inštitútu a autora.

Anotácia

Úlohou Národného onkologického registra je viesť doživotnú, dlhodobú evidenciu onkologických pacientov zo Slovenskej republiky, dopĺňať údaje o chorom a jeho chorobe, s rešpektovaním medzinárodne akceptovaných klasifikačných systémov.

Údaje z hlásení do registra sú východiskom pre získavanie informácií o trendoch vo vývoji jednotlivých onkologických ochorení podľa prioritných zdravotných a demografických ukazovateľov na národnej i regionálnej úrovni. Cieľom registra je prispieť k analýze efektivity intervenčných postupov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti (s dôrazom na kvalitu života pacientov a dĺžku ich prežívania) a k realizácii preventívnych programov v populácii.

Kľúčové slová

Národné centrum zdravotníckych informácií, Národný onkologický register, onkologické ochorenie,

Obsah

Úvod

Porovnanie počtu onkologických ochorení

Záver (stručné zhrnutie)

Použité zdroje

Úvod

Na základe požiadavky sme sa obrátili o spoluprácu na *Národné centrum zdravotníckych informácií*.

Národný onkologický register spracováva údaje o novodiagnostikovaných onkologických ochoreniach na základe informácií poskytnutých spravodajskými jednotkami, ktorými sú poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ktorí určili chorobu alebo poskytujú liečbu. Predmetom zberu a spracovania v Národnom onkologickom registri sú vybrané epidemiologické a klinické údaje o pacientoch s onkologickými ochoreniami a údaje o zomretých pacientoch s onkologickými ochoreniami.

Povinnosť hlásiť ochorenia na zhubné a iné nádory na Slovensku stanovuje *zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov* a *zákon č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (NZIS)* a im prislúchajúca *Vyhláška MZ SR č. 74/2014, ktorou sa ustanovuje zoznam hlásení do národných zdravotných registrov*.

Porovnanie počtu onkologických ochorení vo vybraných okresoch

Národné centrum zdravotníckych informácií nám poskytlo údaje za roky 2008, 2009 a 2010, nakoľko novšími údajmi register momentálne nedisponuje.

Okrem zvyšujúceho sa počtu nových prípadov zhubných nádorov ročne (pre starnutie populácie, čo je typický aspekt vývoja incidencie vo všetkých vyspelých krajinách) sa na oneskorení spracovaných údajov podieľa najmä nedodržiavanie hlásnej povinnosti spravodajských jednotiek.

Poskytnuté údaje predstavujú:

- percentuálny rozdiel (%) v miere štandardizovanej incidencie v počte novodiagnostikovaných prípadov na zhubné nádory na 100 000 obyv. (mužov/žien) vybraných okresov oproti Slovenskej republike (SR) v rokoch 2008, 2009 a 2010 (*Tabuľka č.1*),
- priemerný počet prípadov novodiagnostikovaných onkologických ochorení v SR na 1 okres a konkrétny počet prípadov za dané okresy (*Tabuľka č.2*).

Ako uviedlo Národné centrum zdravotníckych informácií, systém porovnania, ktorý sa použil na spracovanie údajov je taký, že pre porovnanie sa nepoužíva odpočet okresu, ktorý ideme porovnať od ostatných okresov v Slovenskej republike, ale okres sa hodnotí (podľa miery) voči Slovenskej republike, čo je už samo o sebe priemerná miera okresov.

Tabuľka č. 1

Územie	2010		2009		2008	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
SR	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Prievidza	↑20,8	↑ 20,2	↑ 21,3	↑ 21,4	↑ 22,1	↑ 26,0
Partizánske	↓ 9,2	↓ 4,3	↑ 0,4	↑ 7,0	↓ 20,1	↑ 2,1
Bánovce nad Bebravou	↓ 4,6	↑ 6,9	↑ 9,9	↓ 7,7	↑ 0,6	↓ 8,3
Topoľčany	↓ 3,0	↓ 5,1	↓14,8	↓ 0,4	↑ 2,0	↑ 3,8

Zdroj: Národné centrum zdravotníckych informácií

Legenda:

↑ □ zvýšenie oproti SR, ktoré je základom pre výpočet (100 %)

□ □ zníženie oproti SR, ktoré je základom pre výpočet (100 %)

Tabuľka č. 2

Ukazovateľ	rok 2010		rok 2009		rok 2008	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
SR spolu	16 251	15 795	15 708	15 758	15 055	15 089
SR - priemer novodiagnostikovaných onkol. prípadov na jeden okres zo 79 okresov	206	200	199	199	191	191
Prievidza	555	498	539	473	515	480
Partizánske	147	140	160	171	126	150
Bánovce nad Bebravou	114	114	129	97	118	103
Topoľčany	231	219	195	230	229	228

Zdroj: Národné centrum zdravotníckych informácií

Záver (stručné zhrnutie)

Podľa získaných informácií je možné vyhodnotiť **zvýšený výskyt onkologických ochorení v okrese Prievidza** oproti SR.

Vo všetkých spracovaných rokoch 2008, 2009, 2010 okres Prievidza vykazuje nárast v percentuálnom rozdiel v miere štandardizovanej incidencie v počte novodiagnostikovaných onkologických ochorení oproti SR.

V roku 2010 bol v okrese Prievidza nárast novodiagnostikovaných onkologických ochorení mužov v percentuálnom rozdiel v miere štandardizovanej incidencie vyšší o 20, 8 % ako v SR a u žien vyšší o 20,2 % oproti SR (*Tabuľka č. 1*).

V okrese Bánovce nad Bebravou bol nárast onkologických ochorení v percentuálnom rozdiel v miere štandardizovanej incidencie v roku 2009 u mužov o 9,9 % vyšší ako v SR a v roku 2010 bol u žien o 6,9 % vyšší ako v SR. Okres Partizánske vykazoval v roku 2009 u žien nárast onkologických ochorení v miere štandardizovanej incidencie o 7,0 % oproti SR. Ostatné vyhodnotené okresy (Partizánske a Topoľčany) boli v sledovanom období v percentuálnom rozdiel miere štandardizovanej incidencie diagnostikovaných onkologických ochorení pod SR, alebo mierne nad SR (*Tabuľka č.1*).

Priemerný počet prípadov novodiagnostikovaných onkologických ochorení v SR má v sledovanom období 2008-2010 mierne stúpajúci charakter. V okrese Prievidza došlo k zvýšeniu novodiagnostikovaných onkologických ochorení v roku 2008 u žien z 480 ochorení na 498 ochorení v roku 2010 a u mužov v roku 2008 z počtu 515 ochorení na 555 ochorení v roku 2010 (*Tabuľka č. 2*).

Údaje z *Tabuľky č. 2* je možné porovnávať iba v rámci jedného okresu. Jednotlivé okresy nie je možné porovnávať medzi sebou. Najpresnejšie porovnanie podielu onkologických ochorení medzi okresmi a priemerom SR predstavuje *Tabuľka č. 1* - percentuálny rozdiel (%) v miere štandardizovanej incidencie v počte novodiagnostikovaných prípadov na zhubné nádory.

Ako uvádza Národné centrum zdravotníckych informácií, kompletne spracovanie onkologických dát je odborne i časovo náročnou prácou. Časový sklz pri finálnom spracovaní dát ovplyvňuje, že do požadovaného termínu odošle hlásenia o onkologických pacientoch do Národného onkologického registra iba 65 % spravodajských jednotiek. Spravodajské jednotky sú opakovane Národným centrom zdravotníckych informácií urgované. Iné krajiny majú komplexne spracované najaktuálnejšie onkologické dáta za rok 2013 (napríklad Slovinsko).

Pri vyhodnocovaní údajov treba brať do úvahy, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti sa prelínajú aj onkologické prípady z minulých rokov, ktoré pacienti absolvujú podľa potreby onkologického vyšetrenia (podľa protokolu, podľa zdravotného stavu).

Použité zdroje

www.nczisk.sk

<http://www.nczisk.sk/Publikacie/Pages/Edicia-analytickych-publikacii.aspx>

Bratislava, 17. januára 2018